

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กล่าวไว้ว่า สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ที่จะนำมาใช้จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีความหลากหลาย เน้นสื่อเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อ ๆ ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้โดยใช้ วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อและแหล่งความรู้ เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2545: 5)

“สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาก็คือการนำเอาเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาช่วยเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเทคนิคและวิธีการอย่างหนึ่งที่ครูอาจารย์ให้ความสนใจ” (คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการผลิตตำราและสื่อการสอน, 2535: 49)

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นำไปสู่สื่อการสอนประเภทใหม่ที่เรียกว่า “คอมพิวเตอร์ช่วยสอน” หรือ CAI (Computer-assisted Instruction) ข้อดีของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นผลจากการพัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ และเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนกำหนดและตัดสินใจด้วยการเลือกวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (วิภา, 2544: 79)

ถนอมพร (2541: 7) อธิบายว่า

...คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นตัวอย่างที่ดีของสื่อการศึกษาในลักษณะตัวต่อตัวซึ่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์หรือการโต้ตอบ พร้อมทั้งการได้รับผลป้อนกลับ (feedback) อย่างสม่ำเสมอกับเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียน นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังเป็นสื่อที่สามารถตอบสนอง

ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งที่จะประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา...

ในขณะที่ Oates (1983, อ้างถึงใน อภิญา, 2543: 24) ก็ได้กล่าวว่า การใช้คอมพิวเตอร์ในการสอนภาษาทำให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านภาษาดีขึ้นและการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้มีวิธีการเรียนได้หลายวิธี อีกทั้ง Capper และ Copple (1985, อ้างถึงใน อภิญา, 2543:25) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับอัตราความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ผลสรุปว่า นักเรียนที่เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีอัตราการเรียนรู้ที่เร็วกว่าการเรียนแบบปกติกับครูสูงถึง 40 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Kulik (1985, อ้างถึงใน อภิญา, 2543:25) กล่าวคือ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นด้านอัตราการเรียนรู้ ความคงทน ตลอดจนทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชาที่เรียน และต่อเครื่องคอมพิวเตอร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยได้รับการจัดลำดับความสำคัญอยู่ในกลุ่มที่สอง ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

ภาษาอังกฤษได้รับการกำหนดให้เรียนในทุกช่วงชั้น โดยสถานศึกษาสามารถจัดเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน และจัดเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมที่มีความลึกซึ้งและเข้มข้น หรือรายวิชาใหม่ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 2 ขึ้นไป ส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น และภาษาเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมร พม่า ยาวี มาเลย์ ฯลฯ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จัดทำเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม (กรมวิชาการ, 2546: 1)

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ การวิจัยดังกล่าวได้อธิบายถึงสาเหตุที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามหลักสูตรว่าเกิดจากครูยังขาดเทคนิค และทักษะในการสอน ไม่ได้ำนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนมาใช้ (กรมสามัญศึกษา, 2539: 145)

โรงเรียนไทยเจริญวิทยา เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จากผลการสอบวัดความรู้ระดับชาติ (กรมวิชาการ, 2547) ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จากจำนวนนักเรียน 4877 คน โรงเรียน 104 โรง คะแนนต่ำสุด 3 คะแนน คะแนนสูงสุด 38 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 15.60 คะแนน ร้อยละเฉลี่ย 39.00 ควรปรับปรุง 45 % พอใช้ 51 % ต่ำ 4 % Percentile_Rank 12 และนักเรียนโรงเรียนไทยเจริญวิทยา ส่วนใหญ่ในปีการศึกษาที่ผ่านมายังมีผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 20.28 จากจำนวนนักเรียน 774 คน

การที่จะเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ดีขึ้นนั้นผู้เรียนต้องมีความจำที่แม่นยำ เพราะการเรียนรู้ทุกชนิดต้องอาศัยความจำ (สุชา, 2540:189) การที่เราได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ มาแล้วแต่ไม่เหลืออะไรอยู่เลย ก็ย่อมแสดงว่าเราไม่ได้เกิดการเรียนรู้ การศึกษาถึงความคงทนในการจำของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เพราะการจำเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนภาษา

จากปัญหาและความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ทั้งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังจัดเป็นนวัตกรรมทางการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนไทยเจริญวิทยา เพราะทางโรงเรียนยังไม่เคยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างสื่อการสอนซึ่งก็คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เรื่อง Present Perfect Simple Tense ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เรื่อง Present Perfect Simple Tense ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยเจริญวิทยา

3. เพื่อวัดความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยเจริญวิทยา จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เรื่อง Present Perfect Simple Tense

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เรื่อง Present Perfect Simple Tense
2. เป็นแนวทางในการผลิตและเลือกใช้นำเสนอบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนไทยเจริญวิทยา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 3 ห้องเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนไทยเจริญวิทยา จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) (บุญชม , 2545: 43) โดยพิจารณาจากผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548
3. ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เรื่อง Present Perfect Simple Tense
4. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

4.1 ตัวแปรต้น

4.1.1 การเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง Present Perfect Simple Tense

4.2 ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร คือ

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.2.2 ความคงทนในการจำ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ศึกษาถึงความแตกต่างระหว่าง เพศ อายุ พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม สภาพอารมณ์ของนักเรียนและสภาพแวดล้อมขณะทำการศึกษา

นิยามศัพท์

“ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” หมายถึง ผลต่างของคะแนนของแบบทดสอบหลังการเรียนกับแบบทดสอบก่อนการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง Present Perfect Simple Tense

“ความคงทนในการจำ” หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของกลุ่มตัวอย่างหลังจากการเรียนการสอนได้สิ้นสุดลงแล้วเป็นเวลา 2 และ 4 สัปดาห์ ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

“บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน” หมายถึง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง Present Perfect Simple Tense สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไทยเจริญวิทยา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

“นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนไทยเจริญวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขิรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2548